

Den Haag, 9-9-2019

Betreft: reactie vereniging NLconnect op
Implementatiewetsvoorstel Telecomcode

Bezoekadres

Dr. Kuiperstraat 3-5
2514 BA Den Haag

Postadres

Postbus 16201
2500 BE Den Haag

T 070-3053333

E info@nlconnect.org

I www.nlconnect.org

Geachte heer/mevrouw,

NLconnect behartigt de belangen van ruim 65 partijen uit de gehele keten van bedrijven die breedbandnetwerken aanleggen en exploiteren, bedrijven die elektronische communicatiediensten leveren over deze digitale infrastructuur alsmede alle partijen die aan deze keten toeleveren. We stellen het bijzonder op prijs in de gelegenheid te worden gesteld te reageren op deze consultatie.

Het is onze ambitie om de voorsprong die ons land heeft op het gebied van connectiviteit te behouden en uit te bouwen door er voor te zorgen dat elke Nederlander en elk Nederlands bedrijf de beschikking heeft over uitstekende toekomstvastе breedbandverbindingen. In dat kader streven we naar innovatie en een gezonde marktwerking in alle segmenten van de breedband-keten. Wij zijn van mening dat een toekomstvaste (glasvezel)-infrastructuur en hoogwaardige digitale (media- en andere) toepassingen van levensbelang zijn voor ons vestigingsklimaat, onze maatschappij en de zich snel ontwikkelende digitale economie.

Tegen die achtergrond zijn we verheugd met enkele onderdelen van de Telecomcode, die nu wordt geïmplementeerd. Met de Telecomcode wordt (naast de bestaande drie doelstellingen van het regelgevend kader, te weten: bevordering van concurrentie, de interne markt en de belangen van eindgebruikers) een nieuwe connectiviteitsdoelstelling toegevoegd waar wij ons ten volle achter scharen, namelijk een brede toegang tot en invoering van netwerken met zeer hoge capaciteit voor alle burgers en bedrijven in de EU.

Onderdelen van de Telecomcode dragen daar zeker aan bij. Tegelijk valt op dat de ex ante regulering van de markt waarop veel van onze leden actief zijn met de Telecomcode alleen maar toeneemt. Op de langere termijn achten wij dat zorgwekkend aangezien het moment waarop de markt onder het algemene mededingingsrecht valt allen maar verder weg lijkt te geraken.

Uw ministerie heeft ervoor gekozen de Telecomcode te implementeren in verschillende wetsvoorstellen. De implementatie van de Richtlijn tot instelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie was dus reeds ingezet. Eerder reageerden we al op de implementatievoorstellen van regels voor het overstappen, voor het doen van geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken (wetsvoorstel overstappen) en van artikel 61, derde lid Telecomcode (wetsvoorstel toegangsregulering replicatiebelemmeringen).

In zijn algemeenheid verzoeken wij uw ministerie de komende tijd in nauw overleg te blijven met aanbieders. Veel nieuwe regels moeten nog worden uitgewerkt. De wet voorziet bij 29 onderwerpen in een algemene maatregel van bestuur en in 12 onderwerpen waarvoor ministeriële regelingen kunnen worden vastgesteld. Op meerdere plaatsen is ook sprake van uitwerking in BEREC-richtsnoeren. Wij verzoeken om separate consultatie van de markt bij deze nader uit te werken regelgeving.

In deze reactie zullen wij artikelsgewijs stilstaan bij de aandachtspunten bij het voorstel dat nu ter consultatie voorligt.

Artikel 1.1: definitie 'micro-ondernemingen', 'kleine ondernemingen', 'organisaties zonder winstoogmerk'

In de Telecomcode is bepaald dat veel eindgebruikersbepalingen ook gelden voor micro-ondernemingen, kleine ondernemingen of organisaties zonder winstoogmerk. Er zijn ook specifieke bepalingen voor aanbieders die zelf een micro-onderneming zijn (artikel 7.3ac). Deze typen organisaties worden echter niet eenduidig goed gedefinieerd in het implementatiewetsvoorstel.

In de toelichting bij het zevende lid van artikel 7.1 wordt uitgewerkt wanneer er sprake is van een micro-onderneming en van een kleine onderneming. Dit wordt gekoppeld aan de waarde van de activa, de netto-omzet over het boekjaar en het gemiddeld werknemers over het boekjaar. Een organisatie dient gedurende twee jaar aan twee van de drie criteria te voldoen. De in de toelichting genoemde kengetallen komen uit Richtlijn 2013/34/EU, zoals geïmplementeerd in Boek 2 van het BW.

Opvallend genoeg wordt in het eerder ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel overstappen in artikel 7.2d een andere invulling gegeven aan de micro- en kleine onderneming. Daarin wordt verwezen naar aanbeveling 2003/361/EG. De invulling van de kengetallen is in deze aanbeveling anders dan in bovengenoemde Richtlijn. Dit maakt het zeer verwarrend voor aanbieders.

Het is onze optiek zaak dat providers eenduidig kunnen vaststellen wanneer eindgebruikers in een van deze categorieën vallen of wanneer zij zelf worden gezien als micro-onderneming. Wij stellen voor dat in artikel 1.1 eenduidige definities voor micro-onderneming en kleine onderneming worden opgenomen, waarbij wordt aangesloten bij de definities in Richtlijn 2013/34/EU.

De 'organisatie zonder winstoogmerk' wordt ook niet gedefinieerd in het implementatiewetsvoorstel. Hierover staat in de toelichting dat 'onder een dergelijke instelling in het algemeen wordt verstaan een organisatie of instelling die geen winst nastreeft en die overwegend activiteiten van algemeen nut uitvoert. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld liefdadigheidsinstellingen, sportverenigingen en

buurtverenigingen. Overheidsinstanties worden niet aangemerkt als een organisatie zonder winstoogmerk.' Juist omdat dit type organisatie nergens wordt gedefinieerd, is de behoefte aan een definitie in de Telecommunicatiewet groot. In artikel 1.1 dient daarom ook een definitie van de 'organisatie zonder winstoogmerk' te worden opgenomen. Hierbij zou moeten worden aangesloten bij de kleinschaligheid van micro- en kleine ondernemingen. Uit overweging 259 van de Telecomcode blijkt immers dat een aantal eindgebruikersbepalingen voor dit soort organisaties van toepassing worden verklaard, omdat de onderhandelingspositie van die categorieën en organisaties vergelijkbaar is met consumenten.

Artikel 1.1 definitie 'netwerken met zeer hoge capaciteit'

De Telecomcode introduceert het concept 'netwerken met zeer hoge capaciteit'. Dit concept is relevant in verschillende nieuwe artikelen. Zo kunnen ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht meer invloed dan voorheen uitoefenen op de verplichtingen die aan hen worden opgelegd indien zij een nieuw netwerk met zeer hoge capaciteit aanleggen, op basis van 6a.4e (implementatie van artikel 76 van de Telecomcode).

Het is evenwel niet op voorhand geheel duidelijk welke netwerken concreet kunnen worden gezien als zijnde netwerken met zeer hoge capaciteit.

In overweging 13 wordt duidelijk dat het nieuwe concept is ingegeven door de steeds hogere eisen aan elektronische communicatienetwerken en het gegeven dat naast beschikbaarheid onder meer parameters als latency en betrouwbaarheid steeds belangrijker worden. 'Het huidige antwoord op die vraag bestaat erin optische vezel steeds dichterbij de gebruiker te brengen, en toekomstige netwerken met zeer hoge capaciteit vereisen prestatieparameters die overeenkomen met hetgeen kan worden geboden door een netwerk dat minstens tot aan het distributiepunt uit optische-vezelcomponenten bestaat. Voor vaste netwerkaansluitingen stemt dit overeen met prestaties die vergelijkbaar zijn met die van een glasvezelinstallatie tot bij een meergezinswoning, die als het distributiepunt wordt beschouwd. Voor draadloze aansluitingen stemt dit overeen met prestaties die vergelijkbaar zijn met wat haalbaar is met een glasvezelinstallatie tot bij het basisstation, dat hier als distributiepunt geldt.' De Telecomcode neemt met andere woorden FttH/B als referentie en beschouwt netwerken die soortgelijke prestaties leveren ook als netwerken met zeer hoge capaciteit, om aan het principe van technologie-neutraliteit te kunnen blijven voldoen.

In artikel 1.1 wordt de definitie van een netwerk met zeer hoge capaciteit in de Telecommunicatiewet geïntroduceerd (implementatie van artikel 2 sub 2 van de Telecomcode). Het betreft een 'elektronisch communicatienetwerk dat ten minste tot aan het distributiepunt volledig uit optische vezelementen bestaat of dat, in gebruikelijke piekomsomstandigheden, in staat is om soortgelijke netwerkprestaties te bieden wat betreft downlink- en uplinkbandbreedte, veerkrachtigheid van het netwerk, parameters met betrekking tot fouten, latentietijden en de veranderingen daarin, waarbij de netwerkprestaties als vergelijkbaar kunnen worden beschouwd als de eindgebruiker een andere gebruikerservaring heeft vanwege de inherent verschillende kenmerken van het medium dat op het netwerk wordt aangesloten'.

Hier kan je alle kanten mee op. De toelichting maakt helaas niet duidelijk welke - huidige - netwerken in elk geval onder deze definitie vallen. Wij raden aan om dat wel op te nemen.

Daarbij merken we graag op dat ‘vectoring’ op basis van overweging 62 alvast buiten de definitie valt. Tevens is onhelder wat moet worden verstaan onder ‘veerkrachtigheid’.

Volgens artikel 82 van de Telecomcode brengt BEREC voor eind 2020 - na raadpleging van de belanghebbenden en in nauwe samenwerking met de Commissie - ‘richtsnoeren uit over de criteria waaraan een netwerk moet voldoen om als een netwerk met zeer hoge capaciteit te worden beschouwd, met name wat betreft downlink- en uplinkbandbreedte, veerkrachtigheid, parameters met betrekking tot fouten, latentietijden en de veranderingen daarin.’ We adviseren om deze onzekerheid over de invulling van de definitie tevens op te nemen in de toelichting en te verwijzen naar de aanstaande richtsnoeren.

Artikel 1.3: nastreven van de doelstellingen door bevoegde instanties

In het implementatiewetsvoorstel wordt artikel 1.3 aangepast door te stellen dat de ACM er zorg voor dient te dragen dat haar besluiten bijdragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen genoemd in artikel 3, tweede en vierde lid, van de Telecomcode.

Artikel 3 van de Telecomcode stelt echter dat ook andere bevoegde instanties en lidstaten de algemene doelstellingen dienen na te streven. Het zou daarom meer in lijn met de Telecomcode zijn om de opdracht in het eerste lid van artikel 1.3 ook aan andere bevoegde instanties te geven, zoals het Agentschap Telecom, het ministerie van EZK, de Autoriteit Persoonsgegevens en het Commissariaat voor de Media, die allen taken hebben die voortkomen uit de Telecommunicatiewet.

Artikel 5a.3 tweede lid: medegebruik van bijbehorende faciliteiten

Gebruikers van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen frequentieruimte zijn over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot medegebruik van hun antenne-opstelpunten. De Telecomcode gaat echter (in artikel 44) verder en ziet ook op ondernemingen die ‘bijbehorende faciliteiten’ aanbieden. Deze verplichting wordt geïmplementeerd in artikel 5a.3 tweede lid. Conform overweging 105 zijn ‘bijbehorende faciliteiten’ onder meer ‘kabelgoten, kabelbuizen, masten, mangaten, straatkasten, antennes, torens en andere ondersteunende constructies, gebouwen of toegangen tot gebouwen’.

In de toelichting wordt echter uitsluitend het voorbeeld genoemd van de situatie waarin antenne-opstelpunten in handen zijn van andere partijen dan een mobiele provider, op welke partijen de medegebruik-regeling voortaan ook van toepassing zal zijn. We verzoeken u te verhelderen of het tweede lid in de praktijk ook op andere situaties van toepassing zal zijn en zo ja, aan te geven welke situaties dit betreft.

Artikel 5b.1: begrippenkader rond netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten

Artikel 5b.1 luidt als volgt: ‘Een bestuursorgaan kan colocatie of gedeeld gebruik van netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten en gedeeld gebruik van eigendom opleggen vanwege bescherming van het milieu, de volksgezondheid of de openbare veiligheid of vanwege stedenbouwkundige of planologische doelstellingen, *indien op die netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten of eigendom de gedoogplicht, bedoeld in hoofdstuk 5, van toepassing is.*’

De gedoogplicht van artikel 5.2. Tw ziet echter alleen op aanleg, instandhouding en opruiming van kabels ten dienste van een openbaar elektronisch communicatienetwerk in en op openbare gronden.

Ons is de reikwijdte van de begrippen '*netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten*' in artikel 5b.1 in de context van de gedoogplicht dan ook onduidelijk.

Ook is onduidelijk hoe artikel 5b.1 zich verhoudt tot de medegebruikregeling van artikel 5.2 lid 8 Tw (op grond waarvan de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk gebruik maakt van ondergrondse voorzieningen van degene en op verzoek van degene op wie de gedoogplicht rust) en met het nieuwe artikel 6a.6a (waar wordt verwezen naar het begrip 'civieltechnische voorzieningen' zoals gedefinieerd in artikel 1.1). Wordt met 'netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten' hetzelfde bedoeld als 'ondergrondse voorzieningen'? Zijn 'bijbehorende faciliteiten' en 'ondergrondse ondersteuningswerken' en 'ondergrondse voorzieningen' onderdeel van 'civieltechnische voorzieningen'?

We verzoeken u dit begrippenkader te verhelderen.

Artikel 5c.2: verbinding draadloze toegangspunten met een backbonenetwerk

In de toelichting (pagina 27) wordt gesteld dat 'aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten en aanbieders van bijbehorende faciliteiten recht op toegang tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur. Dit biedt voor dergelijke aanbieders de mogelijkheid om draadloze toegangspunten met klein bereik te plaatsen voor het uitrollen van een 5G-netwerk, met name in de steden.' Deze antennes moeten uiteraard doorgaans worden verbonden met glasvezelnetwerken.

De grondslag van de verplichting is artikel 57, vierde lid, van de Telecomcode. Dit wordt geïmplementeerd in artikel 5c.2 van de Telecommunicatiewet, welk wetsartikel op 17 juli 2019 overigens tot de nodige persaandacht leidde¹. Overheden moeten (volgens de toelichting) in beginsel 'instemmen met redelijke verzoeken om medegebruik tot alle fysieke infrastructuur die onder hun zeggenschap staan en die technisch geschikt is voor de aanleg en exploitatie van draadloze toegangspunten met klein bereik *of die noodzakelijk is voor de verbinding van dergelijke toegangspunten met een backbonenetwerk*'. De verbinding van zulke toegangspunten met een backbonenetwerk staat ook genoemd in artikel 57 vierde lid van de Telecomcode. Deze komt echter niet met zoveel woorden terug in artikel 5c.2 van de Telecommunicatiewet. Mogelijk is geredeneerd dat de verbinding met een backbonenetwerk onderdeel uitmaakt van de aanleg en exploitatie van de draadloze toegangspunten met klein bereik. In artikel 5c.3, lid 2 sub b, wordt de verbinding van toegangspunten met klein bereik met een backbonenetwerk wel expliciet genoemd. Wij adviseren om dit ook in artikel 5c.2 expliciet te maken.

Artikel 7.1: onduidelijke relatie met civielrecht/ model samenvatting door EC

¹ Zie bv 'Het kabinet wil een 5G-mast op elke straathoek' het Parool en 'Kabinet wil veel meer 5G-masten in gemeenten, De Telegraaf, 17 juli 2019

De Telecomcode stelt in artikel 102, lid 1, dat de noodzakelijke informatie met betrekking tot de overeenkomst dient te worden verstrekt *voordat* een consument is gebonden aan een contract. Dit wordt letterlijk omgezet in artikel 7.1, eerste lid, van het implementatiewetsvoorstel. In paragraaf 2.8 van de toelichting staat dat indien de vereiste informatie niet door de aanbieder wordt verstrekt er geen geldige overeenkomst tot stand gekomen is. Dit roept veel vragen en onduidelijkheden op. Wat als achteraf komt vast te staan dat niet is voldaan aan de informatieverplichting? Is de overeenkomst dan nietig of vernietigbaar? De relatie met artikel 6:230m BW is onduidelijk. De civielrechtelijke gevolgen zijn onduidelijk, want dit artikel uit het BW kent nietigheid niet als sanctie. Dit leidt tot veel onzekerheid. De beoogde bescherming in artikel 102 van de Telecomcode zou in de Nederlandse wetgeving een vorm moeten krijgen die past binnen het Nederlandse civiele recht. Hiervoor moet in ieder geval de toelichting bij dit artikel worden aangepast.

Het tweede lid van artikel 7.1 verplicht aanbieders om aan de consument een samenvatting te verstrekken van de informatie. In de toelichting wordt beschreven dat BEREC een model beschikbaar zal stellen voor de samenvatting. In artikel 102, derde lid, van de Telecomcode staat echter dat de Europese Commissie een model van de samenvatting zal vaststellen, dat door aanbieders moet worden gebruikt. De toelichting bij dit artikel moet op dit punt worden aangepast.

Artikel 7.2: Opzegrecht alleen bij nadelige contractuele wijziging voor eindgebruiker

Artikel 7.2 geeft de eindgebruiker het recht om een overeenkomst te beëindigen als de aanbieder een wijziging aanbrengt in de overeenkomst. Artikel 105, lid 4 van de Telecomcode geeft daarbij expliciet aan dat dit niet kan als de voorgestelde wijzigingen uitsluitend in het *voordeel* van de eindgebruiker zijn, van administratieve aard zijn en geen negatieve gevolgen hebben voor de eindgebruiker, of rechtstreeks worden opgelegd door het Unie- of het nationale recht. In Nederland is dit al beleid (zie ACM Beleidsregels 13 september 2016 en handelingen II 2003/04, 22 oktober 2003 p. 14-786). Nu dit zo uitdrukkelijk in de Telecomcode is opgenomen, dienen deze uitzonderingen ook rechtstreeks in de tekst van artikel 7.2 te worden opgenomen. Dit vergroot immers de duidelijkheid voor eindgebruikers.

Artikel 7.2a: langere contractduur dan 24 maanden gunstig voor aanleg glasvezel in het buitengebied

In artikel 7.2a, vierde lid, b. wordt de mogelijkheid geboden aan de eindgebruiker en de aanbieder om een overeenkomst met een duur van langer dan 24 maanden aan te gaan voor de *'koop op afbetaling van een fysieke aansluiting die geen eindapparatuur omvat'*. Artikel 105(1) van de Telecomcode heeft het echter over een *'contract op afbetaling'*. De Telecomcode heeft het bij het rechte eind. Het gaat immers niet om een eigendomsoverdracht van de fysieke aansluiting, maar om het recht om de fysieke aansluiting te gebruiken voor het afnemen van diensten. Artikel 7.2a, vierde lid, b. moet daarom op dit punt aangepast worden.

Volgens de toelichting is het doel van deze uitzondering om de uitrol van snel internet in het buitengebied door middel van vraagbundeling mogelijk te maken (zie overweging 273). In de toelichting wordt gesteld dat het niet de verwachting is dat van deze uitzondering vaak gebruik zal worden gemaakt. NLconnect is de mening toegedaan dat deze nieuwe

mogelijkheid wel degelijk ook in ons land van toegevoegde waarde kan zijn in de mix van verschillende businesscases rondom breedband in het buitengebied. We verzoeken om aanpassing van de toelichting op dit punt.

Artikel 7.4: kwaliteit alleen voor partijen die elementen van het netwerk beheren

Artikel 7.4, derde lid, a. geeft de ACM de mogelijkheid om aanbieders te verplichten voor bepaalde diensten informatie bekend te maken over de kwaliteit van hun diensten. Hierin ontbreekt het voorbehoud dat in artikel 104, eerste lid van de Telecomcode wordt gemaakt; namelijk dat aanbieders 'ten minste enkele elementen van het netwerk beheren'. Dit voorbehoud is van belang, omdat aanbieders wel zelf controle moeten hebben over het netwerk om bepaalde informatie over kwaliteit bekend te kunnen maken. Dit voorbehoud moet daarom worden toegevoegd aan artikel 7.4, derde lid.

In artikel 7.4 van het implementatiewetsvoorstel zijn verder een aantal bepalingen opgenomen, die opvallen vanwege de plek waar ze staan. Het vijfde lid bepaalt dat de ACM aan de minister een ontwerpbesluit dient toe te sturen, het zesde lid bepaalt dat de minister de ACM informeert over het voornemen om te reageren op het ontwerpbesluit en het zevende lid schrijft voor dat de ACM een besluit dient te publiceren in de Staatscourant. Deze bepalingen zijn niet gebaseerd op de Telecomcode en daarmee is dit geen implementatiekwesitie. Bovendien ligt het in de rede dat dit al geregeld is in de Instellingswet ACM en andere regelingen die gaan over de samenwerking tussen de ACM en de minister. Deze artikelliden zouden daarom in onze ogen geschrapt moeten worden.

artikel 9.1: AMVB voor functionele internettoegang als universele dienst?

Artikel 84 van de Telecomcode bepaalt dat lidstaten ervoor zorgen dat alle consumenten tegen een betaalbare prijs op een vaste locatie toegang hebben tot een beschikbare adequate breedbandinternettoegangsdienst en tot spraakcommunicatiediensten.

De betaalbare adequate breedbandinternettoegangsdienst moet toereikende bandbreedte hebben om toegang tot en gebruik van de diensten in bijlage 5 van de Telecomcode mogelijk te maken, waaronder e-mail, zoekmachines, online nieuws, webshops, internetbankieren, social media en gesprekken en videogesprekken in standaardkwaliteit. In de toelichting wordt gesteld dat hiervoor een verbinding met een internetsnelheid van circa 10 Mbps volstaat. Wij kunnen dat beamen.

Wij kunnen ons tevens vinden in de constatering op pagina 35 van de toelichting dat het aanwijzen van een nieuwe dienstverlener die de universele dienst zou moeten aanbieden niet in de rede ligt, alsmede in de argumentatie daarbij: snel internet is in ons land goed beschikbaar en diverse marktpartijen investeren volop in de uitrol van snel internet in buitengebieden. Zou dat niet het geval zijn, dan zou conform overweging 229 eerst instrumentarium moeten worden ingezet dat minder marktverstoring is dan universeledienst-verplichtingen, zoals staatssteun. We juichen toe dat dit in de toelichting duidelijk wordt gemaakt.

In artikel 84 van de Telecomcode is opgenomen dat BEREC uiterlijk 18 maanden na de inwerkingtreding van de richtlijn een verslag zal opstellen over de best practices van de lidstaten om het definiëren van de adequate breedbandinternettoegangsdienst te ondersteunen. Dit verslag volgt dus nog. In artikel 9.1 lid 3 wordt evenwel gesteld dat bij of

krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de kwaliteit en de aard van de in het eerste lid bedoelde diensten en voorzieningen, waaronder dus de adequate breedbandinternettoegangsdienst. Het is onduidelijk welke AMvB dit betreft.

Artikel II (Wijziging Mediawet 2018, artikel 9.17b): snellere evaluatie doorgifteverplichtingen nodig

Artikel 114 van de Telecomcode bevat een nieuwe verplichting om doorgifteverplichtingen te evalueren. Allereerst bevat dit artikel de verplichting om de doorgiftebepalingen uiterlijk op 21 december 2019 te evalueren, tenzij in voorafgaande vier jaar reeds een evaluatie is uitgevoerd. In de toelichting wordt hiertoe verwezen naar het Kwink-rapport 'Must carry on, onderzoek naar aanpassing van de mediawettelijke doorgifteverplichting' uit november 2017. NLconnect stelt hier vraagtekens bij, aangezien in de rapportage van Kwink met name beleidsscenario's zijn ontwikkeld voor aanpassing van de mediawettelijke doorgifteverplichting. Wij bestrijden dat hiermee sprake is van een evaluatie zoals bedoeld in artikel 114 van de Telecomcode.

Artikel 114 van de Telecomcode bevat ten tweede een verplichting om doorgifteverplichtingen elke vijf jaar te evalueren. Hieraan wordt invulling gegeven door in de Mediawet 2008 een nieuw artikel 9.17b op te nemen, op basis waarvan binnen vijf jaar na inwerkingtreding van dit artikel en vervolgens iedere vijf jaar een evaluatie wordt verricht. Indien de Kwink-rapportage wel wordt gezien als afdoende evaluatie, kan dit er toe leiden dat een nieuwe evaluatie pas in 2025 geschiedt. NLconnect ziet niet in hoe dit aansluit bij de snelle ontwikkelingen in de markt voor omroepdistributie of bij overweging 309 waarin wordt gesteld dat doorgifteverplichtingen regelmatig moeten worden herzien om ze aan te passen aan de technologische en marktontwikkelingen. Wij adviseren in dat kader om aan te sluiten bij de aanbeveling van Kwink om de evaluatie van de must carry-verplichtingen te koppelen aan de concessiecyclus voor de publieke omroep. Voor de nieuwe concessie - die per 1 januari 2022 ingaat - lijkt een evaluatie uit 2017 ons niet actueel en is een evaluatie in 2025 te laat. Wij pleiten daarom voor een vroegere nieuwe evaluatie.

Artikel III: ander tijdstip van inwerkingtreding voor bepalingen die voortvloeien uit amendementen/ eerbiedigende werking

In Artikel III van het implementatiewetsvoorstel is thans bepaald dat de wet in werking treedt met ingang van 21 december 2020 of de dag na plaatsing in het Staatsblad. Dit sluit aan op artikel 124 van de Telecomcode.

Parlementaire behandeling van een wetsvoorstel kan uiteraard leiden tot amendementen die niet rechtsreeks uit de Telecomcode voortvloeien. In onze optiek moet voor dergelijke bepalingen een apart tijdstip van inwerkingtreding gelden, teneinde aanbieders de gelegenheid te geven zich voor te bereiden op nieuwe regels. Voor aanbieders zal het immers niet zonder meer mogelijk om vanaf 20 december 2020 te voldoen aan geamendeerde of toegevoegde bepalingen waarvan de inhoud thans nog niet bekend is. Aanbieders kunnen meestal hun bedrijfsprocessen niet op korte termijn of met terugwerkende kracht aanpassen. Wij verzoeken daarom om op te nemen dat bij Koninklijk besluit voor afzonderlijke bepalingen een apart tijdstip van inwerkingtreding geldt.

Voorts bevatten de Telecomcode en het implementatiewetsvoorstel geen bepalingen omtrent eerbiedigende werking. Dit brengt mee dat de bepalingen ook voor lopende overeenkomsten tussen aanbieders en eindgebruikers van toepassing zijn vanaf 21 december 2020. Dat kan problemen opleveren bij de implementatie van de eindgebruikersbepalingen en additionele bedrijfslasten. Naar onze mening laat de Telecomcode de mogelijkheid open dat wordt geregeld dat voor *bestaande* overeenkomsten de huidige regels blijven gelden door middel van eerbiedigende werking, zoals ook bedoeld in aanwijzing 5.64 van paragraaf 5.14 (overgangsrecht) van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Vanaf 21 december 2020 gelden dan de nieuwe regels voor nieuwe overeenkomsten. We verzoeken u deze bepaling toe te voegen in artikel III.

Vanzelfsprekend altijd bereid tot nadere toelichting,

Met vriendelijke groet,

Mathieu Andriessen
directeur